

Kultūrvēsturiskā materiālā mantojuma komisija apciemo Rīgas vēsturiskos ūdenstorņus un spriež par to likteņiem

Rīgas domes Kultūrvēsturiskā materiālā mantojuma komisijas pārstāvji piektdien, 27. augustā, bija devušies uz ūdenstorņiem Mazajā Matīsa ielā, bet pirms tam pašvaldības pārstāvju uzmanības epicentrā bija nokļuvuši arī abi pārējie Rīgas vēsturiskie ūdenstorņi – Alīses un Gaujas ielās.

Kultūrvēsturiskā materiālā mantojuma komisijas sēdē 19. augustā jau tika skatīts [jautājums par SIA "Rīgas ūdens" pārraudzībā esošo vēsturisko ūdenstorņu turpmāko izmantošanu](#). Pagaidām domas sliecas uz to, ka ūdenstorņus Alīses un Gaujas ielās vajadzētu izmantot pašvaldības funkciju veikšanai. Piemēram, ūdenstornis Gaujas ielā ir ļoti interesants dažādām apkaimju aliansēm – aktīvas ir gan Čiekurkalna, gan turpat netālu esošās Brasas, gan arī Mežaparka attīstības biedrības. Tām vajadzētu telpas. Blakus Čiekurkalna ūdenstornim ir skola, līdz ar to tajā varētu paredzēt telpas arī izglītojošai funkcijai. Savukārt abus Šķirotavas "dvīņu torņus" komisijas locekļi vēlējās vēl apskatīt klātienē, lai gala viedoklis par to turpmāko pārvaldību un izmantošanu būtu iespējami kompetentāks.

Jāpiebilst, ka Rīgas domes Kultūrvēsturiskā materiālā mantojuma komisijas lēmumiem ir tikai rekomendējošs viedoklis – gala lēmumu par ūdenstorņu izmantošanu pieņems pašvaldības atbildīgās institūcijas.

[UZZINAI](#)

Matīsa dvīņu ūdenstorņi

Pirmo Rīga pilsētas ūdenstorņu projektēšana tika pasūtīta vācu hidroinženierim Oto Incem, kurš 19. gadsimta 80. gados bija izstrādājis inovatīvu pieeju ūdenstorņu un dambju projektēšanā. Inces projekts 42 metru augsta ūdenstorņa būvei ar 1700 m³ ietilpīgu ūdens tvertni tika būvvaldē apstiprināts 1897. gada maijā, bet pirmā ūdenstorņa būvniecības darbi Lauvas ielā pabeigti 1898. gada novembrī. Projekts otra (analogā) ūdenstorņa būvniecībai turpat līdzās tika iesniegts un apstiprināts 1897. gada oktobrī, un tā būvniecības darbi pabeigti 1899. gada maijā. Matīsa dvīņu ūdenstorņi darbojās līdz 1905. gadam, bet pašlaik to rezervuāri ir tukši. Šīs būves iezīmē arī pilsētas centra robežas.

Āgenskalna ūdenstornis

Pirmajos ekspluatācijas gados Baltezera sūkņu stacija ar ūdeni apgādāja pilsētas teritorijas centrālo daļu Daugavas labajā krastā, bet 1905. – 1906. gadā ūdens maģistrāle tika pagarināta, un ūdensapgāde tika nodrošināta arī Sarkandaugavā un Pārdaugavā. Ūdensvads pāri Daugavai tika ierīkots uz Dzelzceļa tilta, un tilta posma pacelšanas brīžos ūdens padeve Pārdaugavā tika pārtraukta, tādēļ ūdens rezerves uzkrāšanas nolūkos tika plānots būvēt jaunu ūdenstorni Āgenskalnā – Alīses ielā. 1909. gadā projektu 37 metrus augsta ūdenstorņa būvei ar 2000 m³ ietilpīgu tvertni izstrādāja un tā būvdarbus vadīja vācu izcelsmes arhitekts Vilhelms Bokslafs. Būvdarbi tika pabeigti 1910. gadā, torni ekspluatācijā nodeva 1911. gada martā. 1937. gadā, kad tornis vairs nespēja veikt savas funkcijas, to paaugstināja: zem torņa mūrī izkala speciālas iedobes, kurās ievietoja domkratus, ar kuru palīdzību cēla jumtu uz augšu, un celtnieki mūrēja sienu augstāku, torni paaugstinot par 7,5 metriem.

Čiekurkalna ūdenstornis

Ap 1910. gadu Rīgas rūpniecībā sākās jauns uzplaukuma periods, kas veicināja ražošanas apjomu un iedzīvotāju skaita pieaugumu, un 1911.–1913. gadā tika izbūvēta otra gruntsūdens maģistrāle no Bukultiem līdz Rīgai. Līdz ar to tika plānota arī vēl viena ūdenstorņa būvniecība pie ūdens maģistrāles atzara Čiekurkalnā – Pletenberga ielā (mūsdienās Gaujas iela). 1912. gadā projektu 54 metru augsta ūdenstorņa būvei ar 2000 m³ ietilpīgu tvertni izstrādāja un tā būvdarbus vadīja Vilhelms Bokslafs. Būvatļauja tika izsniegta 1912. gada maija beigās, bet būvdarbi tika pabeigti 1913. gadā. Čiekurkalna ūdenstornis bija pēc kārtas ceturtais un reizē arī pēdējais no Rīgas pilsētas pašvaldības pasūtījumā 19. un 20. gadsimtu mijā būvētajiem ūdenstorņiem.

Dalies:

